

Fremsat den 20. november 2018 af Pia Adelsteen (DF), Lise Bech (DF), René Christensen (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Karina Due (DF), Søren Espersen (DF), Ib Poulsen (DF) og Peter Skaarup (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om, at flere organisationer skal kunne rejse en fredningssag, og om tidlig information til lodsejere

Folketinget pålægger regeringen at demokratisere fredningsprocessen ved at fremsætte forslag, der udvider kredsen af organisationer, der kan rejse en ny fredningssag, således at også andre grønne organisationer end Danmarks Naturfredningsforening får denne ret, og ved at fastsætte, at grønne organisationer kun kan rejse en ny fredningssag sam-

men med staten og/eller en eller flere kommuner. Folketinget pålægger endvidere regeringen ved ændring af naturbeskyttelsesloven at sikre, at staten og/eller kommunerne fra begyndelsen informerer potentielt berørte lodsejere om overvejelser om at rejse en fredningssag.

Bemærkninger til forslaget

Miljø- og fødevarerministeren, kommunalbestyrelsen og Danmarks Naturfredningsforening kan hver for sig eller i fællesskab rejse en fredningssag ifølge naturbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1122 af 3. september 2018. Danmarks Naturfredningsforening har haft denne ret siden 1937 (Kilde: <https://www.dn.dk/vi-arbejder-for/fredninger/>).

En fredningssag anses for rejst, når Fredningsnævnet har offentliggjort et fredningsforslag og dermed har underrettet de berørte lodsejere og andre involverede parter om en påtænkt fredning. Lodsejere informeres således først på dette tidspunkt og informeres ikke forinden om de indledende undersøgelser af og overvejelser om omfanget og det nærmere indhold af en påtænkt fredning. (»Hvordan gennemføres en fredning«, <https://mst.dk/natur-vand/natur/national-naturbeskyttelse/fredninger/hvordan-gennemfoeres-en-fredning/>).

Der gælder en række krav til fredningsforslagets indhold og udformning, og der skal udarbejdes et budgetforslag. Hvis det er Danmarks Naturfredningsforening, der rejser en fredningssag, skal fredningsforslaget og budgetforslaget sendes til kommunen/kommunerne og Miljøstyrelsen med 4 ugers svarfrist. Fredninger, der indeholder naturgenopretning, kan kun gennemføres, hvis myndighederne anbefaler fredningen. Hele denne indledende proces er lodsejere ikke informeret om.

Når en fredningssag rejses, indtræder der nogle retsvirkninger for de berørte lodsejere, der efter dette tidspunkt ikke må foretage sig noget, der strider mod de foreslåede fredningsbestemmelser. Dog har forslag til fredningsbestemmelser, der indebærer indgreb i den aktuelle drift eller udnyttelse af en ejendom, først virkning, når det er endeligt afgjort, at fredningen skal gennemføres, medmindre det fremgår af fredningsforslaget, at de foreslåede fredningsbestemmelser skal have retsvirkning, mens fredningssagen verserer.

Det er 80 år siden, at Danmarks Naturfredningsforening fik en selvstændig ret til at rejse fredningssager. Der er imidlertid gennem de seneste 30-50 år kommet flere nye virkemidler i den generelle naturbeskyttelses- og arealanvendelseslovgivning til, som skal sikre natur og landskaber. Der er f.eks. planlovens bestemmelser om zoneinddeling og om byggeri i landzone og om beskyttelseslinjer, Natura 2000-regler og -handleplaner og flere nationalparker. Og den 20. maj 2016 indgik regeringen og Dansk Folkeparti en politisk aftale, »Aftale om en naturpakke«, der indeholder en lang række initiativer. Desuden er der i stigende omfang øremærket midler til naturgenopretningsprojekter, ligesom private fonde har opkøbt arealer til naturformål.

Da fredningsinstituttet blev indført, var der tale om en nyskabelse, og der er ikke sket større justeringer i de forløbne ca. 80 år. Der er nu behov for at modernisere og demokratisere proceduren for at rejse og gennemføre fredningssager. Dette skal ske ved hjælp af tre nyskabelser:

For det første skal flere grønne organisationer end Danmarks Naturfredningsforening have ret til at foreslå en fredning, for det andet skal en grøn organisation kun kunne rejse en fredningssag, hvis det sker i samarbejde med staten og/eller med en eller flere kommuner, og for det tredje skal de lodsejere, der risikerer at blive berørt af et kommende fredningsforslag, informeres om overvejelserne langt tidligere i processen, end det sker i dag.

Flere grønne organisationer skal kunne rejse en fredningssag og kun sammen med en myndighed. Danmarks Naturfredningsforening har siden 1937 som den eneste private organisation haft en lovhemlet, eksklusiv ret til at foreslå, at der gennemføres en naturfredning et sted i Danmark. Med dette beslutningsforslag ønskes, at kredsen af organisationer, der kan rejse fredningssager, udvides, så også andre grønne organisationer får denne ret. Organisationerne kan eventuelt slå sig sammen og i fællesskab henvende sig til staten eller en kommune med et forslag om fredning og søge at få myndighedernes opbakning til forslaget som medrejsere af fredningssagen.

Tidlig inddragelse af de potentielt berørte lodsejere er vigtig. Det er meget forskelligt fra sag til sag, om der er større eller mindre lokal modstand mod et fredningsforslag. I nogle fredningssager har en eller flere lodsejere selv ønsket den pågældende fredning gennemført (Fyns Amts Avis, den 31. august 2007: »Ejerne af herregårds-landskab ønsker selv fredning«), men i hovedparten af sagerne bliver de berørte lodsejere først underrettet om den kommende fredningssag, når fredningsforslaget er offentliggjort og retsvirkningerne af forslaget er indtrådt. Begrundelsen for denne regel er, at der ikke må være risiko for, at formålet med fredningen fortabes, dvs. at der, inden fredningen er gennemført, foretages indgreb i landskab og natur, der vil være i strid med formålet med den kommende fredning.

Forberedelsen af en fredningssag kan være meget langvarig og indebære en lang række overvejelser om indholdet og udstrækningen af den påtænkte fredning, men på intet tidspunkt i forberedelsesfasen er der pligt til at informere de lodsejere, der potentielt kan blive omfattet af en fredning. De har dermed ikke mulighed for på et tidligt tidspunkt at fremkomme med deres synspunkter om, hvorvidt der er grund til at rejse fredningssag, eller foreslå et andet indhold af fredningen.

En fredning kan være et stort indgreb i lodsejernes råderet over deres arealer, og der er derfor behov for, at lodsejere, der risikerer at blive omfattet af en kommende fredningssag informeres så tidligt som muligt om de overvejelser og undersøgelser, der går forud for beslutningen om at rejse en fredningssag. De potentielt berørte lodsejere skal tidligt i forberedelsen af en eventuelt kommende fredningssag kende til, at en fredning er under overvejelse og have mulighed for at fremkomme med deres synspunkter og forslag til de parter, der forbereder sagen.

Danmarks Naturfredningsforening oplyser på sin hjemmeside, at der i gennemsnit rejses fire til seks naturfredningssager om året (»Fredningssager i tal«, www.dn.dk).

Skriftlig fremsættelse

Pia Adelsteen (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om, at flere organisationer skal kunne rejse en fredningssag, og om tidlig information til lodsejere.

(Beslutningsforslag nr. B 48)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.